

Χειρουργική αντιμετώπιση υποτροπιάζουσας αύξησης όγκου των ούλων φαρμακευτικής αιτιολογίας, με τρεις διαφορετικές τεχνικές. Παρουσίαση κλινικού περιστατικού

Surgical treatment of recurrent drug-induced gingival overgrowth with the application of three different approaches. A case report

Περίληψη

Η αύξηση του όγκου των ούλων (Α.Ο.Ο), φαρμακευτικής αιτιολογίας, κατατάσσεται στις νόσους των ούλων που οφείλονται στη μικροβιακή πλάκα, αλλά επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες (στην προκειμένη περίπτωση, από φάρμακα). Η συχνότητα εμφάνισης της νόσου εξαρτάται από το είδος του φαρμάκου, την ηλικία του ασθενούς και τη διάρκεια λήψης. Η μικροβιακή πλάκα φαίνεται να διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην έκταση των διογκώσεων των ούλων. Η Α.Ο.Ο. προκαλεί λειτουργικά (μάσηση και ομιλία) και αισθητικά προβλήματα στους ασθενείς. Θεραπευτικά, συστήνεται η διακοπή του φαρμάκου εφόσον αυτό είναι δυνατό ή η χρήση εναλλακτικής φαρμακευτικής αγωγής, ο αποτελεσματικός έλεγχος της μικροβιακής πλάκας, ενώ η χειρουργική θεραπεία αποτελεί την ουσιαστικότερη μέχρι σήμερα μέθοδο. Η υποτροπή της νόσου, εφόσον δε διακοπεί η φαρμακευτική αγωγή είναι πολύ συχνή. Πρόσφατα, τα laser, χρησιμοποιούνται είτε ως μονοθεραπεία, είτε σε συνδυασμό με τις κλασικές χειρουργικές τεχνικές, για τη θεραπεία της Α.Ο.Ο.

Ασθενής ετών 65 παραπέμφθηκε στη Μεταπτυχιακή κλινική της Περιοδοντολογίας, της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών με Α.Ο.Ο., μετά από μακροχρόνια λήψη αναστολέων δι-αύλων ασβεστίου και κυκλοσπορίνης-Α. Το ιατρικό του ιστορικό δεν επέτρεπε τη διακοπή ή την αλλαγή της φαρμακευτικής του αγωγής, ενώ ο ασθενής εφάρμοζε πλημμελή στοματική υγιεινή, με αποτέλεσμα η Α.Ο.Ο. να υποτροπιάσει μετά και από τις τρεις διαφορετικές χειρουργικές τεχνικές που εφαρμόστηκαν (ουλεκτομή, χειρουργική με κρημό και ουλεκτομή σε συνδυασμό με τη χρήση Nd:YAG laser, 1064nm).

Σε αυτό το κλινικό περιστατικό εφαρμόστηκαν διαδοχικά τρεις χειρουργικές τεχνικές, με σκοπό την αποκατάσταση της φυσιολογικής μορφολογίας των ούλων, μετά από υποτροπή. Η επιπρόσθετη εφαρμογή του Nd:YAG laser παρέτεινε το χρόνο μέχρι την υποτροπή, χωρίς ωστόσο να την αποτρέψει. Επίσης, συνέβαλε στην επιτάχυνση της επούλωσης και στην άμβλυνση της μετεγχειρητικής ενόχλησης και του μετεγχειρητικού πόνου του ασθενούς.

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα 2013, 23:67-80

Λέξεις κλειδιά: κυκλοσπορίνη-Α, φαινυτοΐνη, αναστολείς διαύλων ασβεστίου, ουλεκτομή, laser

Α. Γκόγκος¹, Ι.Κ. Καρούσης², Β. Πανής³

¹ Περιοδοντολόγος

² Επίκουρος Καθηγητής, Εργαστήριο Περιοδοντολογίας Οδοντιατρικής Σχολής, ΕΚΠΑ

³ Αναπληρωτής Καθηγητής, Εργαστήριο Περιοδοντολογίας Οδοντιατρικής Σχολής, ΕΚΠΑ

A. Gkogkos¹, I. K. Karoussis², V. Panis³

¹ DDS, MSc, School of Dentistry, Department of Periodontology, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

² DDS, MSc Dr. med Dent, FICD, FITI, Assistant Professor, School of Dentistry, Department of Periodontology, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

³ DDS, Dr. Dent, Associate Professor, School of Dentistry, Department of Periodontology, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

Abstract

The drug-influenced gingival overgrowth (DIGO) is a plaque-induced gingival disease modified by medication. The prevalence of DIGO depends on the patients' age and the duration of consumption. Dental plaque is the key-stone etiologic factor affecting the gingival volume enlargement. Gingival overgrowth causes functional and aesthetic problems to the patients. Therapy includes discontinuation or replacement of the medication, proper oral hygiene instructions, and usually surgical excision of the enlarged tissues. Despite the surgical approaches, the recurrence of the disease is very common if the medication is not discontinued. Recently, laser has been used either as monotherapy or in combination with conventional surgical techniques for DIGO treatment.

A 65-year old patient having been treated for a long time with calcium channel blockers and cyclosporin-A was referred to the Postgraduate Clinic, Department of Periodontology, Dental School of Athens, for DIGO therapy. His medical condition did not allow the interruption or alteration of medications. In addition, the patient's oral hygiene was poor. Therefore, DIGO reoccurred irrespectively of the technique applied, namely: gingivectomy, flap surgery and laser-assisted gingivectomy (Nd:YAG laser, 1064 nm).

In this case, three surgical approaches were performed in an effort to re-establish the normal volume of the tissues after recurrence. Laser-assisted gingivectomy extended the time till recurrence which was, however, inevitable. Furthermore, the additional laser application reduced the patient's discomfort.

Analecta Periodontologica 2013, 23:67-80

Key words: cyclosporine-A, phenytoin, calcium channel blockers, gingivectomy, laser